

Előfizetési díj: Postán vagy Pécseltől külföldre: egész évre 5 forint, félévre 2 forint 50 krajczár, negyed évre 1 forint 25 krajczár. Egyes szám 10 krajczár. Megjelenik minden szombatban. Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvker. (Szerkesztési iroda).

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára: Egy öt hasabos pécsi sor egyzeti megjelölésért 6 krajczár, 3-szori 5 krajczár, 10-szerért 4 krajczár. Hirdetendő. — Minden hirdetés után 30 krajczár bétét közzétételéig. A nyilatkozó 1 pécsi sor 10 krajczár. A hirdelési díj előre fizetendő.

SZERKESZTŐI IRODA:
Ó-pósta-utca 16-ik szám.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

KIADÓ HIVATAL:
János-utca 8-ik szám.

Az új ülés-szak.

Nagy kérdések előtt áll az országgyűlés, melynek második ülészaka külsőben van, fontos és a nemzet életére vágó kérdések előtt áll, melyek évtizedekre szabják meg alkotmányos és főleg anyagi életünk irányát.

Az országgyűlés, illetőleg a kormány legfontosabb teendője a gazdasági kiegyezés és elintézése lesz. Az előtt e kérdés óriási hullámokat vert a közvéleményben. Most minden esendős. A kormány hallgat, az ellenzék nem mozog, a közvéleményt az országos kiállítás és egyéb nem országos dolgok foglalkoztatják.

A nagy némaság azonban nem jelent általános megelégedettséget. Kinek nincs panasználni valója ebben az országban?

A gazda ember azt várja a honatyáktól és a kormánytól, hogy a mezőgazdasági válságot enyhítsék; az iparos legfőbb óhaja, hogy megszabaduljon az osztrák verseny nyomásától, melyet a közügyes vámszerződés miatt kell szenvednie; a nagy közönség igazságszolgáltatásunk és közigazgatásunk hiányait sirli.

Ezek bizony mind oly égető bajok, melyek érzetének a legzajosabbá kellene tenni a közhangulatot. És még is minden esendős. A nagy csend azt jelenti: mondjatok le minden reményről.

Fájdalom, a magyar közvélemény megbarátkozott a lemondással, melyből csak egy haszna van, hogy t. i. nincsenek csalódásai. Megszűnt remélni, mert egyetlen reménye sem teljesült; nincsenek vágyai, mert ez idő szerint minden vágya elérhetetlen volna.

A kormány tíz éves uralma az a szirt, melyen a nemzet minden reménye vágya hajtórést szenved. Botorság is volna azt várni a kormánytól, hogy oly kiegyezést kössön Ausztriával, mely az eddig figyelmen kívül hagyott magyar érdekeket kielégítse. Hiszen a tíz éves uralom éppen azon alapul, hogy Ausztriával szemben minden követelésről lemondtak. A kor-

mánynak most sincsenek követelései, és nem is lesznek. A kiegyezési tárgyalások abból fognak állani, hogy a meglévő szerződést, melyet tíz évig nyújtunk, minden pontjában megújítják.

A kormányra ez a legkényelmesebb mód.

A nemzet jóléte?
Oh, az mellékes dolog.

A szomszéd Ausztriában pedig olyanok a parlamenti pártviszonyok, hogy azokból Magyarország vonhatna a legtöbb hasznot. A lengyelek és csehek kénytelenségből Magyarország jó indulatára vannak utalva, mert az ő alkotmányos törekvéseik csak Magyarországon számíthatnak komoly ellenzésre. Kétségtelen, hogy a nemzetiségi pártok — melyek jelenleg az osztrák parlamenti többséget alkotják és az osztrák kormány támaszai — Magyarország jó indulatáért hajlandók volna némely engedményekre. Kormányunknak ezt a helyzetet ki kellene zsákmányolni. De nem fogja tenni, mert nincs meg a hozzá való ügyesség és bátorság.

Az ország tehát nem várhat semmit a kiegyezéstől. A gazdasági helyzet marad a régi; részünkről legalább azt hisszük, hogy önálló vámtérület nélkül a Németországgal tervezett vámszövetség vagy igen keveset, vagy épen semmit sem fog rajta változtatni.

De más irányban sem várhatunk semmit. A közigazgatáson eszközözendő reparatura már eleve felkeltette a nemzet ellenszenvét. A főispáni titkárnak nevezett új figura jelképezi a kormány reformáló szellemét. Az igazságszolgálat terén nevezetesebb alkotásokat helyeznek kilátásba, de mit érnek ezek, ha nem lesz pénz ez alkotásokat átvenni az életbe.

Nagy port fog verni a képviselői mandatum meghosszabbításának kérdése. Ez az egyetlen kérdés, mely talán nagyobb mozgalmat fog kelteni, mert annyira még sem vagyunk, hogy összedugott kézzel nézzük, miként akarják megszorítani alkotmányos jogainkat. A kormány eme jogfosztó

terve, kell, hogy az egész ellenzékét talpra állítsa és harezba szólítsa.

Csak nagyjában vázoltuk az országgyűlés jövő ülészakának képét, melynél láthatjuk, hogy a kormány hajója a csendes vizeket keresi, nehogy felbukjék.

Csendes idők, törpe emberek!

Lesz-e háború?

A kelet-ruméliai forradalom programját Sándor fejedelem és a pánbolgárok lejáratták. A török főkörmányzót fogságra vetették; Bulgária és Kelet-Rumélia közt a határjelzőket kidöntötték; a bolgár és kelet-ruméliai hadseregek egyesültek; Hamanlikánál, a Marica folyó mellett nagy tábor van összpontosítva; Sándor fejedelem Nagy-Bolgárország fejedelmének proklamálta magát; a déli határon haddal várják a törökök betörését.

Sándor fejedelem és egyesült alattvalói ezzel kimerítették a programot, melyet a legnagyobb rendben játszottak le. Most nincs más hátra, mint Törökország és az európai nagyhatalmasságok beleszólása, elhatározása. Mindenesetre ezentúl függ Nagy-Bolgárország és Sándor fejedelem sorsa.

Mit várhatunk törökországtól? A fényes porta maga sem tudja mit csináljon. Hiába fordul tanácsért az európai hatalmak konstantinápolyi követéhez, mert ezek saját kormányaik utasításait várják. Magától aligha bátorodik valamit tenni a porta. Indítson hadat, avagy nyugodjék bele egyelőre a sorsba, mégis csak az fog történni, amit a nagyhatalmak akarnak.

Mit akarnak a hatalmak, az a hét ország, mely aláírta a berlini szerződést, és Kelet-Ruméliának alkotmányát adott? Hét hatalom együttes megállapodását előre eltárlalni nehéz dolog. Pusztá következtetésekre vagyunk utalva, melyek alapján csak pusztá eshetőségekkel foglalkozhatunk.

Először azzal kell tisztában lennünk, vajjon a pánbolgárok maguktól vagy idegen befolyás nyomása alatt csináltak-e forradalmat? legerősebben tartja magát az a nézet, hogy a pánbolgár forradalom a keleten érdekelt nagyhatalmak műve. A pánbolgárok erős nemzeti érzete csak ürügy.

Az érdekelt nagyhatalmak: Oroszország és Ausztria-Magyarország. Az európai közvélemény nem engedni magát elamittatni a bécsi és pétervári döntő körök tetteivel meglepetésről. Hiába firkálják a bécsi, budapesti és pétervári féltávtalos lapok, hogy a kormányok mitsem tudtak előre a forradalom kitöréséről. Ez vakmerő hazugság és csalás, melynek nem

állunk fel egy könnyen. Oroszországnak és birodalmának annyi ügynöke van Kelet-Ruméliában, hogy a forradalmi készüldésekről a legerjedelmesebb jelentéseket küldhették Bécsbe és Pétervárra.

Kérdhetik, hogy mi szükség van a tettekre? — Hogy a döntő körök könynyebben lecsillapíthassák a közvélemény felháborodását. Oroszországnak tetteinek kell magát, nehogy bizalmatlanságot keltsen Európában, és főleg Angliában. Az osztrák-magyar döntő körök tetteise porhintés a magyar és osztrák közvélemény szemébe, azért, hogy a véletlen fordulatnak, bevégzett tényeknek tulajdonítsák, ha bekebelezni „kényszerülünk” Boszniát, és „be kell vonnunk” Szalonikibe. Es Németország? Emlékeztünk Bismarck mondasára, hogy Németország Keleten mindenben beleegez, amiben Oroszország és Ausztria-Magyarország meglegeznek.

Az egész forradalom tehát kicsinált dolog. De hát a berlini szerződés? Hiszen hét hatalom írta alá! Nem kötelező erejű-e a hatalmakra! Nem érdemel-e példás büntetést Sándor, a tuezat-fejed-lem, ki darabokra tépte a szerződést?

Nos a berlini szerződés nem fog akadályt képezni, annál kevésbé, mert csak alá van írva, de nincs szentesítve, és a hatalmak nem vállalnak felelősségeket a következtetéseikért. Megszoktuk különbözni már, hogy a népek sorsának intézői ne becsüljék semmire az állami szerződéseket. Ezeknek megszegése, megsértése korunk kiváló erényei közé tartoznak.

Most sem fogják tiszteletben tartani a berlini szerződést. Oroszország már is előállott indítványával, hogy egy új európai értekezlet tartassék, mely szentesítene Nagy-Bulgárország megállapítását. Es új szerződés halomra dönti majd a régi szerződést, és mit törődnek azzal a koronás fők és államférfiak, ha népek megdöbbennek nézők szégeségeiket, erkölcsellen politikájukat.

A netalan összehívandó európai értekezlet határozataival körülbelül tisztában lehetünk. Törökországot talán megkínálják pénzbeli kárpóttással Kelet-Ruméliáért, de Nagy-Bolgárország függetlenítése szentesíteni fog. Ennyi elég Oroszországnak. Ausztria-Magyarországnak meg fogják engedni Bosznia bekebelezését és Szaloniki elfoglalását. Törökország választhat. Vagy lemond Kelet-Ruméliáról, vagy megsemmisítik teljesen.

Legyenek elkészítve arra, hogy a döntő körök a legnagyobb igazságtalanságokra fognak vetemedni. E pillanatban össze-vissza hazudoznak, néhány óra múlva el fogják határozni Törökország megrablását, és sarba ejtik a szerződéseket szentesítését.

Szerencsére János ritkán élvezhetik huzamosabban kedves családjá társaságát, mert nagyon el volt foglalva egész nap. Kora reggel ment föl a kastélyba, ebédre se járt haza, hanem csak késő este vertődött vissza s így feleségének nem igen volt alkalma tetteisebb égiháborukat rög-tönözni holmi apróbb véleménykülönbség miatt. János különben is a legszelebb, legaldottabb szivű ember volt a világon, e két tulajdonságánál csak becsületessége és hűsége volt talán még nagyobb.

Ó vala a vén kastély legtrébb és legkedvesebb eszéjé, az új föld-sír, mikor a régít a kártya, vadászat és a cigány végre kismémmizték a szép birtokból, vele vette át a kastélyt. Kértéssel lett volna a János hivatalos ezime, de e zím igen sok, különféle teendőt rótt reája. Nem csupán a diszkert s a nagy kiterjedésű zöldéses és gyümölcsös gondozása nézett reája, kora tavasztól késő őszig; e mellett első sorban ő volt a tehének gondviselője s a kis bornyok nevelője. Az ő kötelességei közé tartozott a házról letesítendő változások eszközlése is: ő szedte le a zsalkat, rakta fel a száj ablakokat és vizsont; ő tartotta tisztán az összes vaskályhakat, tapasztotta és söpöregette kirtőtől keményen az összes fűtő-készülékeket, ő látta el ezeket fűtő-anyaggal is, egész télen ki nem fogyva a favágásból. Hát a hízó sertések, apró malacok etetése ki kötelessége lehetett volna: az „uj úr” lakarekos ember volt, nála nem fátotta őt-hat liberias léltűtő a száját, mint az elődjénél, — de nem is dobolták el a birtokát. Tudta az új „nagyságos úr”, hogy kell minden munkára termelt két tenyeret értékesíteni, pedig nem is volt zsidó, csak egyszerűen okos, józan ember.

De hát János se volt épen tikkelt ütött: a magához való esze csak meg volt

Mindezt látják és értik a népek, de nem tehetnek ellene. A világ-bolondítóké most a világ. A népek akarata, igazság-érzete, becsületes gondolkodása nagy semmik.

A köztisztaság és a közegészség ügye Mohácscon.

Egyik régi közmondásunk azt tartja, hogy „a tisztaság fél egészség!” s ez teljesen igaz, mert ahol tisztaság nincs, egészség annál kevésbé lehet. Áll ez a városokra is; az orvosi tudomány és a statisztika fényesen beigazolta, hogy azon városokban legnagyobb a halandóság, hol a köztisztaságra keveset ügyelnek.

A t. olvasó figyelmét e lapok hasábjain velünk egyik szomszédos városra, Mohácsra, illetve az ottani köztisztasági s az ezzel legszorosabban kapcsolatban levő közegészségi állapotokra akarom felhívni. Ne gondolja azonban senki, hogy e várost tan teneblik tekintetében példányképpül állítanám fel; legkevésbé sem; — vagy mit is mondok? épen példányképpül akarom a t. olvasó előtt bemutatni, de oly példányképpül, hol a köztisztaságra s a közegészségre oly kevés gondot fordítanak.

Kérdi talán tölem valaki, hogy miért törődöm én más város bajával? s joggal mondhatja, hogy seperjen mindenki a maga háza előtt! azonban hazafini kötelesség sugálja, hogy oly botrányos állapotokat sző nélkül ne hagyjak s ezzel, szerény véleményem szerint nemcsak Mohácscon használhatok, hanem talán más városoknak is; tehát kiemeltenél le fogom rantani a leplet, mely a mohácsi viszonyokat takarja, mert a jó mohácsiakkal, kik a külvilágról tudomást aligha vesznek, esakis drasztikus módon lehet beszélni s ekkor is jó, ha süket fülekre nem talál az üttő szózat.

A köztisztaság emberelkezet óta ismeretlen fogalom volt Mohácscon; azt hiszem, mindenki tudja, hogy országoszerint oly sáros hely sehol sincs mint épen itt. Mi a legelső kellék a városoknak a tisztaság szempontjából? A jó kövezet, ami itt teljesen hiányzik. Erdekes megemlíteni a legtöbb elkezett kövezési munkálatokat, mely következtében történik: mindenekelőtt a kocsint közepén legfeljebb két méter távolságra egymástól leraknak előre állítva nagyobb köveket, ezek közé aztán ledobálnak gyermekfej nagyságu roppant éles kődarabokat s kissé elegyengetvén, kész a kocsint! Tessék ezen aztán kocsival végig menni, hiszem, hogy szivebben eltrné bárki is, hogy fogait huzzák ki. Arra vagyok leginkább kíváncsi, mert még nem láttam, hogy esős, sáros őszi időben, midőn a kocsint (?) mellett mindkét oldalán avagy egy öt (?) mellett

neki is, mit azok a pythiai bölcsességgel válaszok is bizonyítottak, miket a nagyságos kisasszonyoknak adott, mikor töle időjóstást kívántak. Először is tudott János, pedig ez se volt tanult mestersége. Annyit minden esetre kieszelt, hogy szép időt várnak (bizonyosan vendég jön a házhoz, meg „precezes” levelet hozott a gyalogpostásné-megint) kell a szép idő! Ilyenkor aztán János ilyforma választokat adott:

— „Ha a szél az éjjel feltámad, osztán ott az a kis felhőt is elfújja, akkor szép idő lesz.” Vagy pedig ilyet: „Ha így marad, és esőt nem ad az isten az éjjel, bizonyosan nagyon szép idő lesz.” Persze csak a legderlibb nyári estén mert ily határozott jóslatokat megköczkáz-tatni, de hát ez is szép volt töle: semmiféle nemzetisége se volt neki, se meteorologus, se — leveli béka.

Jósthetségét még egy irányban kellett értékesítenie: ha a tehének közt örvendés esemény volt kilátásban, neki kellett megjövendölnie ennek az idejét is. Eleget tudakolta mindennap a kastély úrnője, mikor egy egy tehéntől az állomány saporodását várta, de János az „esemény” idejét mindig hátrább tolt a jövődőbe.

Végre egy reggel ragyogó és titokteljes arccal jelent meg János a kastélyban.

— Nos, János, — szólt a nagyságos asszony némi örömmel — meg van talán már a „Hattyu”-nak a kis bornyok? — Igenis nincsen, kérem alássan — felelt János nagy tisztelet-tudással, — hanem, megkövetem, a feleségemnek születt az éjjel kis fia.

Úgy örült az istenadta szegénye egész nap, — madarat lehetett volna vele fogatni. Pedig már ez az ötödik gyerek volt, a többi négyet is nagy bajjal tartotta el.

TÁRCSA.
A magyar nyelv.
Írta: Balog István.*
Kárpátok fejtől messze Adriáig.
Hol kincses házaat tenger ágya ringat;
Keltől, hol a nap lepihenni vágyik,
Ismerte a világ egykor karjainkat.
Ha a felkelő nap indult nagy utjára,
Magyar földön tört meg szeme utoljára,
S hogyha Etelkőből szellő kerekedett,
Dicsőségéről beszélt, lobogót lengetett.
Duna, Tisza táján, négy folyamnak közén,
Majd ezred éven át villogott a csata;
Szántott a földműves esonthalmok üzenén,
S termővé a hantot könnyűl áztatgatta.
Tört ránk török, tatár vérszomjú csordája,
S jájba fult Szigetvár — Sajó vize tája,
De szellő fuvallt s vértenger közepett
A magyar hármasszín újra fellebegett.
És lebegett vigan, lobogott magosan;
Milliók s milliók vére, kaja védte,
Mert e drága földön, szélesen és hosszan,
Nem volt a hazának csak e gy, csak e gy népe.
Nem volt itten győző, nem volt itt legyőzött —
Egy ezétra munkált mind, ki a mennyt győzött;
Egy volt imádsága: honja és királya,
S zengedezett nyelven magyar szó danája.
De jött a századok lomha tedesége;
Vétek álom szállt a csatás utódokra,
S mely vállvetve, hozott ellent rettegésbe;
Fordítják a kardot vissza önmagokra.
*) Szavaltá: Varga Janka k. a. a pécsi hírlapírók által 1885. szeptember hó 23-án a „Dunántúli köznevelődési egyesület” javára rendezett műkedvelő-előadásán.

Mint hitvány szű a fát, mely életét adja;
Örlik a drága hont száz meg száz darabra.
A szép anyanyelv is, mely szólt vala bátrán,
Megvetve, gúnyolva, bolg ildve, hazátlan.
Zengett-e pedig már
Lányabb zene, mint ez?
Szólt-e imádság
Jobban sziveinkhez?
Bűgött-e harangja
Templomnak imára —
Hitt-e csata kürtje
Szében a csatára?
Oly enyhe, enyelgő,
Gyönyörteli, édes,
Ha jó anya zengi
Dalban kicsinyéhez.
Megnyílik a mennybolt,
Gyémánt kapu tárul
És álmodik a sziv
Az égi hazáru.
Mint harez kiáltás,
Mint vérsz riadása:
Orkán vész hozzá
Csermely csacsogása.
Mint menny száva harsog,
Villáma lecsattog
És emberi erők
Dőlnek meg alattok.
Kis méh dönögése
Madár dala írja:
Ifju ha szerettét
Hő keblére zárja.
Szél estje fuvalma:
Ha mondja: szeretlek;
Bús gerle nyögése:
Lány ajkai rója,
Suttogva, pirulva
„Igent” ha rebegnek.

Kárpátok fejtől messze Adriáig
Egy mostoha gyermek jár könyezve, sírva;
Esdve kéri e hon ifjait, leányait:
Fogadják szivükbe, vegyék karjaikra.
E kisdud szavára lángra, tette gyúlva:
Nyelven, műveltségben egyik leszünk újra;
S ha zeng bérezen, völgyön honi szó danája:
Újra dicső, nagy lesz magyarok hazája!

Mindentudó János.

Nagyon szegény ember volt; ott lakott a falu végén egy náddal fedett kis házban. Biz az elég rossz volt, dülledező falait már csak az imádság, vagy még inkább a támaszul alá rakott s már meglehetősen korhadt pár fenyőszál tartotta. Hanem hát bármily rossz, de mégis az övé volt az. Igaz, hogy a feleségével kapta hozományul, s vele együtt az anyósát, ki már az öregségtől elfsz béna volt, összesen a nyelve örvendett ifjú öröknek, abban kárt az idő vas-foga nem tehetett. A János felesége meg az anyjára ütött e részben, Zsuzsa asszony sem „font a nyelvet” — amint nálunk az alföldön szokták mondani. Az öt élő, vagy amint szegény János szokta mondani: öt eleven gyerek azonban, az már nem örökölt jószág volt, hanem Jánosnak és Zsuzsa asszonynak édes magzatai. Azok is mind ott laktak abban a rongyos vityillóban s ezer esoda, hogy oly vásolt létikre ki nem rög-ták az oldalát.

Az öt „eleven” gyerek, meg a két még elevenebb asszony aztán úgy kinevelték Jánost, hogy bátran lehetett volna inkább „birkattrelmt Jánosnak” hini Zsirus helyett, mely nevet az apjától örökölt. A falubeliek belátva azt, hogy a keszge-sovány Jánosra minden inkább illik, mint a lukullusi „Zsirus” név, csak „Kiss-Anna Jankó”-nak hitták — az anyósáról.

árkok még vízzel is telve vannak, hogyan térhet ki két szénás szekér? — Az egyiket bizonyosan lerakják!

A város-atyáknak a macadamizásról fogalmunk nincs, legfeljebb csak annyit hallhattak felőle, hogy alapját annak is csak úgy félig-meddig kell lerakni. Emellett tetteb elmondott kövezés roppant sokba kerül; néhány évvel ezelőtt nagy port vert fel Mohácsos a fűteza kikövezése, midőn a kövek odaszállítatván, minden négyzögű fölt egy forintot fizetett a város. Elképzelhető, ha a városnak kőbányája nem volna, mennyibe kerülne a kövezés.

Szóljak még tán, ha ugyan emez elnevezést megérdemli, a járdáról is? Röviden csak annyit mondom, hogy nagyon sok helyen különbözött volna ez az úgynevezett járda, ha a köveket csak úgy dobálják a házak mellé, mint lerakják! Mit mondjunk azon utazóknak, ahol még ez sincs? Sár alkalmával teljes lehetetlenség az ily utazásokban a közlekedés. Megtörténhetik, de mi több, bizonyos is, hogy a fűteb említett új kövesítéstől néhány év múlva egyetlen egy darab követ sem fogunk találni, el fog temetkezni az óriási sártengerben.

Még van verve azon szegény ember, ki őszi időben gabonáját a mohácsi piacra kénytelen hozni; 50 kral, vagy 1 fittal oleosobban is odaadja gabonáját, csak hogy messze ne kelljen vinni; nagyon sokszor megtörténik, hogy a kapott foglalat két-szeresen visszaadja a vévőnek, mintsem a piaconál kissé messzebb fekvő helyre vigye gabonáját.

A városnak mindenesetre díszet (?) képezik az utca-hosszat két sorban végig húzó, néhol ölnyi széles árkok, amelyek minden egyébre szolgálnak, csak vízvezetésre nem.

Nyáron az esőzések következtében megtelvé vízzel, a paraszt gyermekek által fűrdől használtatnak, hol mindkét nembeli gyermekek által minden „fűrdő-szejaj” nélkül sírtilen van látogatva. Sajnos, de való, hogy így van! Hol itt a köztisztaság, közegészség és közérköliség? Van-e mindezekről a város atyáinak tudomása? En úgy hiszem, nincs.

Mi történik most már az árkokban felgyülemlétt vízzel? Nagyon természetes, miután le nem folyhat, megpohad s okozója lesz az ott divatos lázas betegségeknek és a roppant mérvű gyermek-halalozásnak.

Az egészséghez tartozik mindenesetre a jó lakás is, ami Mohácsos, érve a földművelő- és általában a szegényebb osztályt, teljesen hiányzik. A házak alacsonyak, szűkek, piszkosak, nagyon sokszor 10—15 személy használ egyetlen szobát, gyakorta nem szegénységéből, hanem a mohácsiaknál nagyon szokásos maradiságból. Igen sok telkes gazdáról hallottam és meggyőződtem, hogy bár megtehették, de azért még sem építettek jobb házat maguknak, lakván more patrio három, négy család egy egész-ségtelen lakásban. Ime itt van a gyermekek gyakori halálzásának még egy oka.

Az egészség megköveteli továbbá a jó és tiszta levegőt. Mohácsos a szerencsés véletlen folytán roppant területet foglal el, majd akkorát mint Pécs, ha ugyan még nem nagyobb, de azért, hogy felényi lakossága sincs; az épületek egymástól elég távol vannak. Képzeli tán azért valaki, hogy Mohácsos jó levegő van? Korántsem! Az utcák seprve nem lesznek, esős időben a poshadó víz, száraz időben a szél által felkavart por a levegőt teljesen élvezhetetlen teszik. Ilyenkor a messze földről jövő utas valami hatalmas gyárvárosnak nézvé Mohácsot, igen, csak-hogy a képzelt füstfelleg porból gyártódik, Mohácsosnak egyedüli produktuma. Mind-ehez méltán sorakozik a sertésstelepekről és timár-műhelyekből kifolyó folyadék, mely a porral és moesárléggel már amugy is telített levegőt illatosítja is teszi. Elmondható, ha Mohácsos valaki jó levegőt akar használni, úgy menjen falura!

Mit szólnak a fűrdőkről? Van Mohácsos két, u. n. gőzfűrdő, melyek primitív berendezéssel mellet még elég drágák is, s így csak kevesen használhatják. Van ezen kívül a Dunában két fűrdőnek esufolt roppant faalkotmány, mely minden egyéb elnevezést megérdemelve, csak épen „fűrdő” nevet nem. Ezek Mohácsosnak minden este érdekes nevezetességei, aki valaha Mohácsra megy, ne mulassza el megnézni! Ezen szék kutyaszorító kretrecekben megfordulni is bajos, ki levén téve ama kellemetlen inezidensek, hogy a kiálló szegek vagy faszlakak jól összeszurkálják; a szőke Duna habjaiban ringatózni, élvezettel fűrdőzni, vagy uszni abszolút lehetetlen. A földművelő osztálynak fűrdője nincs, mert notandum ide csak az „urak” és „hölgyek” járnak; a szegényebb osztály vagy a Duna partján a város alsó részén, vagy a szigeti tavakban, nemre való tekintet nélkül fűrdők. Gyönyörű idylli állapotok!

Égyéb apróbb dolgokat hallgatással mellőzve, a köztisztaság, közegészség és a közérköliségi állapotoknak méltó korolláriumát képezi a szentálisteszköz emberek sorsa, kik az emberiségnek, helyesen mondva Fr. . . Möriz urnak valóságos páriáit. Tudvaleg, hogy a pécsi szénbányák-ból napvilágra hozott szénnek legnagyobb része Mohácsra lesz hordva, az odahordott szénnek kivonozását és bizonyonyi eladását fentevezett bírja bérben. A munka kora tavasztól késő őszig tart s végzi körülbelül 100—120 szerencsétlen teremtés, kiket

szomorú sorsuk ama helyre juttatott. Ezeknek mintegy háromnegyed része a számukra ott épített inkább olvak, mint háznak nevezetű összesen négy épületben lakik, eme házak képzeltben rondák, egészségtelenek és piszinyek; mindegyikben lakik 5—10 család. A koresma az ötdik épület s a koresmáros nemcsak hogy megél belőle, hanem jó jövedelmet is csinál, pedig más senki nem megy oda, mint ama szerencsétlen szentálisteszköz. Fr. . . Möriz ur is úgy tesz mint egyik nevezetes várparancsnok a franciaiz-német háboruban, azon pénzből fizette hatonait, melyet a vendéglistől vett kölcsön a megszállás tartama alatt.

Tisztaságról szó sem lehet, mert hisz örökké szemmel dolgoznak és nincs ki velük törődnek Ott van közvetlen a szent-ér mellett a Duna, képzeli tán valaki, hogy eme szánandó emberi alakok számára Fr. Möriz ur bőkezűségéből (?) jutna egy kis fabodé-fűrdő pénz? Dehogy, hanem nagy koresmába jutott! Pedig mily esekély alkotott építhetne számunkra emberekhez illő lakást és egy dunai fűrdőházat, szemben az általuk nyújtott óriási jövedelemmel. És a hatóság figyelmét eme sajnós körülmények teljesen kikerülik!

Ahol tisztaság nincs, egészség sem lehet; hogy itt az egészségi viszonyok képzeltlenül rosszak, azt hiszem, mondanom sem kell.

Hát még a közérköliség? Ez teljesen ismeretlen mind ama munkások, mind pedig Fr. Möriz ur előtt. 5—6 család gyermekekkel bőven megélve s egymással semmi rokonságban, lakik egyetlen szűk kis szobában; mily jeleneteknek vannak sokszor kitéve ama szerencsétlen kis teremtek, tiltja az illem szólan; a prosztitúció a legborzasztóbb alakjában jelentkezik, Sodomat hasonlítani sem lehet ezen állapotokhoz! Elállatiasodás, elzüllöttség, részegkedés, szertelen kéjvágy! stb. De hagyjunk ezeket!

Ime t. olvasóm, itt van Mohácsos fotográfiaja köztisztasági, közegészségügyi és akaratiandul a közérköliségi szempontból is.

Mindzet látván esodálhatjuk-e, hogy már-már nálunk is fellép a szocializmus, vagy komorabb alakjaiban az anarchizmus és kommunizmus?

Mi segíthetne mindezekben? Az erélyes hatósági kényszer és a művelődés! Felvilágosodás, jöjjön el a te országod!

A „Dunántúli közművelődési egyesület” javára.

Szerdán tartatott meg színházunkban a pécsi hírlapokról által a „Dunántúli közművelődési egyesület” javára rendezett nagy műkedvelő-előadás, mely úgy anyagilag, mint szellemileg valóban fényesen sikerült.

Az eredmény várakozás feletti! A hazafias közönség átvezette a megértette a pécsi hírlapokról szándékát, törekvését s leráza magáról a már megszokott közönyt, lelkesülve a cél magas-ságán, az ügy iránti érdeklődésének, meleg rokonszenvének adott kifejezést: a színházat zsufolásig megtöltötte.

De eltekintve a cél magasdos voltától, maga az előadás megérdemelte a telt házat.

A műsor nemcsak változatos, de egy-uttal igen érdekes is volt; összejáratása műizlésről és nemesekegy műgondról tett tanuságot.

Az előadást ünnepi nyitány előzte meg, melyet a városi zenekar adott elő, a zeneszerző: idősb Simátsék Alajos vezetésével.

A nyitány után következett a prolog — „A magyar nyelv” — írta Balog István s szavaltá Varga Janka kisasz-szony. A gyönyörű költemény, nemkülönben a sikerült szavaltat zajos tapsra ragadta a közönséget s úgy a költőt, mint a szavaltót háromszor kihívták a lámpák elé. A prolog után a „Pécsi Dalárda” a „Talpra magyar”-t énekelt nagy hatással. A gyűjő ének után frenetikus tapsban tört ki a közönség.

Következett Granagó Jenő és Bernárd Viktor kitűnő vigjátéka: „Már alszik” — egy felvonásban. Közreműködtek benne: Várady Ferenc (Chapouier), Tallian Jenny (Georgette) és Haksch Lajos (József). Tallian Jenny igen kedves jelenség volt s oly természetesen könnyedséggel játszott, mintha csak fölkenet papnője lett volna Tháliának. — Várady és Haksch a tölték megszokott verve-vel játszották szerepeiket. A közönség többszörösen megtapsolta őket.

A vigjáték után a „Pécsi Dalárda” az „Erdői dal”-t énekelt. A kedves dalban nagy gyönyörűsége telt a közönségnek.

A dal elhangzása után a városi zenekar szélalt meg s Kéler Béla „Magyar vigjáték” nyitányát játszotta.

Következett a második szójáték: „A diesőség bajjal jár” — bohózat egy felvonásban; írta Bekett G. A. A darabban szerepeltek: Vrutják János (Mullé), Miller Melanie (Lueretia) és Haksch Lajos (Flashpan Felix), Dévényi Gabris (Lydia) és Kletzar Lajos (John). E bohózat előadása valamivel gyengébben sikerült, a mi nagyrésben a darab nehézségének tudható be. A szereplők igye-

keztek tölték telhetőleg érvényre juttatni szerepeiket s már maga a buzgóság megérdemli a díszeteket. A közönség elismerésének zajos tapsokban, lelkes „éjjen”-ekben adott kifejezést.

Az első darabot Haksch Lajos, a másodikat Várady Ferenc rendezte. Sűgót: Jobszt Béla.

A bohózat után a városi zenekar „Bánk bán”-ból a leggyönyörűbb részeket játszotta.

Az előadást nagy élőkép zárta be, mely a „Dunántúli közművelődési egyesület” eszméjét jelképezte — görög tüzfény világítással. Az élőképben ott láttuk: Aronffy Nins, Borovits Jolan, Dévényi Gabris, Friedl Aura, Gianone Malvin, Hippmann Nelly, Horváth Mariska, Miller Melanie és Amelie, Moravitz Manfréda és Carla, Nagy Flóra, Tallian Jenny és Czili és Thaly Ilka kisaszszonyokat; — továbbá: Frank Béla, Galovits Zoltán, Jilly Győző, Jobst Béla, Kletzar Lajos, Litter Jenő, Nagy Dező, Riehnovsky Károly, Soósó Dénes, Szinkovics Károly, Tallian Andor, Tóth István, Várady Ferenc, Vrutják János, Závodnik Elek urakat.

Az élőkép bemutatása alatt a „Pécsi Dalárda” a városi zenekar kísérlete mellett a „Hymnus”-t énekelt. Az élőképet Haksch Lajos rendezte.

Ily gazdag műsora volt a hírlapokról szerdai műkedvelő-előadásnak.

A közönség valódi művelzetben részesült ez estén, midőn megjelenésével szerencsétlente a közreműködőket s egyuttal a haza szent oltárára nyújtott kedves alkotást.

Az anyagi siker is igen kedvező; a tiszta jövedelem a föllülzetesekkel: százkilencven forint.

A pécsi hírlapokról ezzel megtehető az első lépést, most már a társadalom többi osztályán, egyesületén s lelkes tagjain van a sor, hogy kilépjenek a sakra kezükben fennen lobogtatva a „Dunántúli közművelődési egyesület” zászlóját.

Adjja Isten, hogy a nemes példa követésre találjon!

A pécsi hírlapokról közönete.

Kedves köteletségünknek tartjuk köszönetet mondani mindakoknak, kik f. hó 23-án (szerdán) a „Dunántúli közművelődési egyesület” javára általunk rendezett műkedvelő-előadás sikerét előmozdítani igyekeztek.

Valóban nem tudjuk, kinek mondjunk első helyen köszönetet: a nagyérdemű közönségnek, mely a nemes cél sikerének biztosítására oly szép jelét adta alkotókészségének? . . . vagy azon közreműködőknek, kik személyes tevékenységükkel s szellemi támogatásukkal szerencsétlente bennünket hazafias törekvésünk kivételében?

Azt hisszük, nem leszünk igaztalanok s hiadatlanok, ha a sorrendbeli elsőség fogalmát mellőzve, — úgy a derek nagyközönségnek, mint a lelkes közreműködőknek öszinte szívvel, jó lélekkel azt mondjuk, hogy: fogadják együttesen a magasdos ügy, a haza szent ügye nevében forró köszönetünket!

Pécsét, 1885. szeptember hó 26-án

Fejter Mihály. Várady Ferenc.
Lenkei Lajos. Haksch Lajos.
Rónaky Kálmán.

Törvényszéki csarnok.

Előadandó bírák ügyek:

Szeptember 30-án, Rittkay János ellen magán okirat hamisítás miatt. Szandra Ferenc ellen siklásás miatt.

Különlék.

— **Olvasóinkhoz!** Közönbön az új évnegyed, felhívjuk lapunk tisztelt előfizetőit, hogy legyenek szivesek előfizetéseiket megújítani; torábbá ajánljuk lapunkat az oleasó nagyközönség becses figyelmébe s hazafias pártfogásukat kérve — kérjük, hogy lépjenek előfizetőink sorába. Végül felszólítjuk hátralekosainkat hátralekaiak mielőbbi beküldésére. Azok, kik lapunkat torább járatni nem kívánják, mileztartás végett, sziveskedjenek a lapot visszaküldeni.

— **Fölbizé** és A „Dunántúli közművelődési egyesület” javára f. hó 23-án rendezett műkedvelő előadás alkalmából föllülzetek: Nádosy Kálmán 6 fr. Chalupi János 5 fr. Kiss György 3 fr. Becker tanár 1 fr. 60 kr. Taitz József 1 fr. 50 kr. Verhőczy István 1 fr. Dr. Mendl Lajos 1 fr. Dulanszky Adolf 1 fr. Schapringer Zsigmond 1 fr. Koller Lipót 90 kr. Buregh Ignác 80 kr. T. E. 60 kr. R. M. 60 kr. Jászai József 50 kr. Balogh Lajos 40 kr. Reinfeld Ödön 40 kr. Összesen 25 fr. 30 kr.

— **A „Pécsi szőlős-gazdák egyesülete”** hétéfn küldte föl az országos kiállításra szőlő-gyűjteményét. Az összes kiállított fajok négy csoportra osztattak, az elsőbe juttattak a pécsi helyi fajok, vagyis azon fajok, melyek Pécsét ember-émlékezetet meghaladó idő óta léteznek, kiállítva 50 szőlőfaj; a másodikba hazai egyéb, Pécsét nem honos borfajok, kiállítva 28 szőlőfaj; a harmadikba a külföldi származásu bor-

fajok, kiállítva 28 szőlőfaj; végre a negyedikbe, tekintet nélkül bel- vagy külföldi eredetűre, a csemege szőlőfajok, kiállítva 44 szőlőfaj. Az első csoportba tartozó fajoknál a helyi név állítatott első helyre; a többieknél azok növényntani elnevezése nyert elsőbbséget. Kiállított: pécsi kaptalan, Németh József ügyész, Bánffy Simon, Förster Béla, Sillay József, ifj. Scholtz Antal, Weidinger Ferenc, Misangyi József, dr. Ludwig János, Mayer Antal, Novák János, Kisasszony József, Ribay Ferenc, dr. Antal Gyula, Radol Károly, Horváth Antal, Hermann örökösök, Wurster Antal, Vég András, Litter József.

— **Táncszertély** köztüben. Nem valami nagyszerű jelmezbőlről van szó, hanem arról az igazán kedélyes, majdnem családias estélyről, melyet csak úgy helyben hozott össze a néhány helybeli hírlap-író, kik a szerda esti műkedvelő-előadást rendezték. A táncszertély viszonzást az előadás közreműködött kedves hölgyek, a lelkes fiatalság s a derek dalárda sziveségéért s az a viszonzás jól esett minden ottlevőknek. A hölgyek úgy a hogy a táblán részt vettek, kosztume-ben jelentek meg az estélyen, csak úgy tarkazott a kaszinó kis terme a legvalózatossab népviseletekkel. Volt ott tánc, ének, pohárséges, kedélyes eszevés, vigkaczagás, szóval a legragyogóbb jókedv. A negyest 22 pár lejött. A székkel közölt ott voltak: Aronffy Nins és Riza, Bogay Irén (Ráksi, Somogyi m.) Borovits Jolan és Ilka, Dévényi Gabris, Friedl Aura és Tóni, Horváth Mariska, Haberenyi Proská, Hoffmann Mariska, Hippmann Nelly, Miller Luiza és Melanie, Moravitz Manfréda és Carla, Nagy Flóra, Tallian Zseni és Czili, Thaly Ilka, Takács Zseni, Varga Zsanka kisaszszonyok. A pompás mulatságreggeli 3 órakor ért véget s kiki háza tért nyugodni — babérain.

— **Ügybuzgalmának áldozata.** Városunk általános felhoroarodást keltett a tanév elején azon körülmény, hogy a püspöki tanító képezdével kapcsolatos gyakorló iskola beszüntetett és pedig azért mert a szülők megokolták a beiratási díjat s mert a püspökség megtagadta a kért esekély segélyt. Ezzel páleáztt törték a képezde fölött, mert a gyakorló elemiiskola beszüntetésével a képezde elvesztette a törvényben meghatározott nyilvános jellegét. Ehhez járult a napokban Szeifricz István kanonok, a képezde felügyelőjének, önkényes és méltatlan eljárása, mely az intézet érdemes igazgatóját, Schulez Imrét szűjtotta, az által, hogy minden előleges vizsgálat nélkül elmozdította igazgatói állásától, csak azért, mert segélypénzt szorgalmazni elég vakmerő volt. Schultz Imre 9 éven át igazgatója volt az intézetnek s 15 éven át annak rendes tanára. Az intézet ellen sola semmi panasz nem merült föl. Kivánsi érdeklődéssel várjuk, vajjon Szeifricz igazságtalan eljárása miatt süjtött derek igazgató minő elégtelt nyer?

— **Meghívó.** A pécsi kath. legényegylet ifjúsága október 4-én a „Hattyú”-teremben saját egylete javára ének- és szavaltattal egybekötött zarkított táncszertélyt rendez. Belépti díj uraknak 50 kr., hölgyeknek 40 kr. Jegyek előre válthatók Fesztl Károly-nál (kaszinó-épület) és az egyleti helyiségben. A táncszertélyen Jónás János kedvelt népzenekeza játszik. Kezdeté 8 órakor.

— **Fölbívas.** Jozgits János pécsi belvárosi káplán a következő előfizetési fölbívasat bocsátotta ki: „Mindenkór rendkívüli előszertelt és érdeklődéssel viseltetem a szónoklat, de különösen az egyházi szónoklatok iránt; s ép ez okból a szent hívatás terére lépve, szent beszédeimet a legnagyob gondnal törekvém elkészítem. Sokat dolgoztam, sokat fáradoztam, különösen ünnepi szent beszédeim rövid de szabatos, tetszetsős de alapos kidolgozásában. A legkittünb latin forrásokat s encyclopediakat tettem fáradságos tanulmányozasom tárgyává, s az elkészítendő beszédek alapjaiva. S fáradságom bő jutalmat aratot, mert e forrásokban valódi kincsekre akadtam. Némi szolgálatot vélek telhát tenni a kath. egyházi szónoklatok iránt érdeklődő t. közönségnek, különösen pedig szeretve tisztelt papársaimnak, midőn egy évre szóló „ünneptani szent beszédeimet” a nyilvánosság terére hozni batorokodom. Szerény meggyőződésém szerint sok kincs van ezekben, melyek mind a jelzett forrásokból aknaztattak, van sok eredeti gondolat is, melyeknek, valamint az alaktánus megíralásat kegyes olya sómra bizom. Tolle et lege.” A megrendeléseket (á = 1 frt) ezimeur október hó végéig beküldeni kérem.” Melegen ajánljuk a közönség szives figyelmébe.

— **Hymen.** Scharold N. volt élelmészóri mster, hétéfn d. u. 6 órakor vezette föl-farhoz az Agoston-templomban Schmalcz Vince pécsi polgár leányát: Paula kisaszszonyt — Hohmann Ferenc pécsi kir. telekkönyvezdőt kedden tartotta eljegyzését Körtvélyes József törvényszéki hivatalnok leányával: Ilonkával.

— **Nagybecsü ajándék.** A helybeli távirala hivatal főnöke, Vécsy István, az általa hivatalán azon eredeti polymikrophonos késztlekeket, melyekkel néhány hó előtt a budapesti-pécsi vonalon eszközölt telefontikus kísérletezés alkalmával összes vetélytársai fölött oly fényes sikert vívott ki, a helybeli állami főreáliskolának ajándékozta, a hol e késztlekek mint a bazai elektro-technika valóban historikus becsü emlékei a fizikai szertárban helyeztetek el s ott

épen oly érdekes mint tanulságos kísérletek megértelése nyerne alkalmazást.

— **A pécsi jogakadémiai „Segélyző-egyesület”** alakuló közgyűlése tegnap (péntek) tartatott meg dr. Szeredy József prodiaktor s egyleti föllügyelő jelenlétében. A tisztikar a következőképen alakult meg: elnök: Závodnik Elek; alelnök: Lásch Antal; följegyző: Kriegl Imre; aljegyző: Riehnovsky Károly; pénztáros: Unkelháuser Károly; ellenőr: Mamuzsics Antal; levéltárnok Tóth István. — Bizottsági tagok: Haksch Lajos, Szabó Kálmán, Horváth István, Frank Béla.

— **Iparoktatás.** Pécs sz. kir. város ipariskolai bizottsága határozata folytán közhírré tétetik, miszerint az ipariskolai oktatás úgy a m. kir. főreáltonadában, mint a belvárosi népiszkolában f. hó 27-én d. e. 10 órakor veszi kezdetét. Felhívotnak az iparos gazdák és a tanoncok, hogy nevezett időre tanoncaikat küldjék el, illetve megjelenni tartoznak. Egyuttal értesitetnek az érdekeltek, miszerint az oktatási idő vasárnap délelőtt 10—12-ig, d. u. 2—4-ig szerdán és szombaton pedig d. u. 2—2¹/₄ órában állapított meg. A beiratások alkalmával pedig tapasztaltat, miszerint eddigéle számtalan iparos tanoncz nem iratott be; felhívotnak az érdekel gazdák, hogy a fenti határnapig okvetlen eszközöltessék a beiratást, mint-hogy a kített határnap után az addig be nem iratottak névsora az iparhatósággal fog közzétetni. Az ezen mulasztásból eredő bírságot tulajdonítsák azután önmaguknak.

— **Tüzeselő.** Folyó hó 19-én este Árpádon a szőlőhegyen Ritter Andras pinzeje ismeretlen tettes által folyguttatott s teljes fölsereléssel egytt porrá hamvadt. — Nagy-Kozárbán f. hó 23-án volt tűz. Ott Miklós lakházában támadt a tűz s a szomszédos Balázs Mátyas és Tóth Mihály házával, a hozzájuk tartozó mellék-épületekkel leégett. Balázs Mátyas és Tóth Mihály háza tűz ellen volt biztosítva, de biztosításuk f. hó 1-én lejárt, s ok a megyei föllügyél által — minthogy árva-pérez van a vagyonra bekebelezve — a biztosítás megújítására föl is szölitattak, de sajnos, a fölhívásnak nem tettek eleget és így a hanyagságról kétszeresen meglakolnak.

— **Videki csendélet.** Nagy Kozár közsébe lököttk tették be a lábukat a közel mult napokban s néhány lovat hajtottak el. A csendőrségnel jelentés tétetett a dolgról. A nyomozás azonnal megindítottat, eredményre azonban mindez ideig nem vezetett. — Hárs-ágy közsében a bíróhoz latogattak be a jómadarak s míg a ház-népe a szárttel volt elfoglalva, föltörték a községe ládáját és belőle 100 frt 65 kr. elemelték. A tolvaj-tett elkövetése után ugyanazon alkulesokkal, melyvel a háza jutottak, bezárták az ajtókat és tovább állottak. Az ismeretlen tetteseket keresi a csendőrség, de hogy kére kerítse, az nagyon kétes, minthogy még csak gyantitani sem lehet a tettesek kiletét.

— **Változások a tanítói testületben.** Városi iskolaszékünk a belvárosi népiszkolában felállított V. osztály betöltése kérdésében a külvárosi tanítók közül a kiválasztással A dinger Jánost, mint isk. sz. elnököt bizta meg, ki a kijelölést a belvárosi tanítótestületre ruházta, mely ezen megítésből bizalom folytán a korláony alapjaia helyezkedve egyhangulag Borsy Györgyöt, mint a külv. tanítók egyik legidősb tagját ajánlotta az V. oszt. vezetésére. Minthogy a kijelölés az elnök részéről is megerősítést nyert, nevezett tanító a hely. tanodához áthelyeztetett. Borsy helyére Síriska Andor, mint a sorban legidősbbe nevezetett ki az Agoston-terei új iskolához. Ez utóbbi helyét a felső-vahaz-utcai tanodánál — saját kérelmére Petz István szigeti külv. tanító foglalta el, amennyiben nevezett e tanodánál rajzoktatással lett megbízva. Petz helyére a kinevezéssel új segédtanító fog kiküldetni.

— **A pécsi sertéshizlalo** és előlegezési társaság heti tudósítása. Felhajtás 415 db. kövér, 119 db. félkövér, 317 db. sovány, 208 db. süldő. Az üzlet lanya; árak változó. Kövér válogatott 44—46 kgr, félkövér 44—45 kgr kilogrammonként, 45 kg. élet-suly páronkénti leszámitásával. Süldő 37—38 kgr kilogrammonként élősúlyban. Kukorica 6 frt 50 kr., árpa 6 frt mm.

— **Aranyime.** Pécsy József tolnai prépost-plébános vasárnap ünneplte meg 50 éves áldozó papi jubileumát Tolnán és tartotta meg aranyiméjét. Az ünnepi beszédet ft. Rosty Kálmán J.-társasági atya tartotta nagyszámú hallgatóság jelenlétében. Mise után több tisztelet tiszteltgett az ünnepeitnél, kinek ez alkalmával arany-serleget nyújtottak át.

— **Kataszter.** A Duna által elsodort és a mohácsi szigeten védőtöltéshez kisa-játított területek után a végleges adómen-tességét a pénzügyi miniszterium megen-gedte és ennek keresztülvezetése ezélaból a vonatkozó összes bírtokveik az előjárásig által f. hó 15-én a pécsi kataszteri igazgatóságához küldettek. — Ezzel kapcsolatosan felemlítjük, hogy a bíró a szigeti védőtöltés fenntartási költségeinek „különös gazdasági költségek” ezimén az ármentesített területek fizta jövedelméből leszállítása iránt új kérvényt nyújtott be.

— **A mezei rendőri ügy rendezése.** A földművelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumban serényen dolgoznak a mezei rendőri ügynek az újabb időben kifejlesztett gazdasági és társadalmi viszonyokhoz képest leendő rendezésén. Hogy az e tárgyban a közel jövőben be-

Előfizetésre való felhívás

„Veréb Jankó“

pécsi képes élcslap október-decemberi negyedére.

Tisztelettel emelem a kalapot:
Adjon Isten verőfényes jó napot!
Szép, jó napot, hogy a szíret vig legyen,
Hogy a munka vígan folyék a hegyen...
Szüreteljen, szedje ki-ki a termést —
Szedjük mi is az új elő... fizetést!

Vig élet van a hegyekben szertesztét,
Foly a szíret, szírik a vén hegy levét,
Pompás bor lesz, s ha nem is sok, nem kevés,
Hál' Istennek „meglehetős“ a termés,
A minek tán lapunknál sem lesz szüke:
Majd csak megad másfél flórest egy tüke!

Másfél flóres nem a világ, de nem ám!
Másfél flóres krajczárokbán se nagy szám...
Ne is törje senki rajta a fejét,
Mert biz Istók, egészsége ellen vét;
Hanem szépen markoljon a zsebébe —
Másfél flóres épp elég lesz ez évre!

Nem dicsekedhetünk nagy mulattal, de ha volna is nagy mul-
tunk, akkor se dicsekednénk vele, mert a dicsekvés nem szokásunk;
különb az hisziük, hogy félévi főnállásunk elég volt arra, hogy
a közönség megismerje lapunk valódi értékét.

A kezdet nehézségeivel már megküzdöttünk!

Veréb Jankó halad és fejlődik, de nem változik; ez után
is az lesz, a ki volt: a hibák ostromozója s a közönség mulattatója.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 „ — „
Negyed évre 1 „ 50 „

Az előfizetések legelőnyösebb postá-utalványon eszközölhe-
tők s a „Veréb Jankó“ kiadói hivatalába: Pécs, János-utca 8. sz. — küldendők.

— Mutatvány-számmal szívesen szolgálunk. —

„Veréb Jankó“
szerkesztősége és kiadói hivatala.

LEGJOBB SZERKEZETŰ

**BORSAJTÓKAT
SZŐLŐZŰZÓKAT
SZECSKAVÁGÓKAT
RÉPAVÁGÓKAT**

OLCSÓN ÉS GYORSAN SZÁLLIT

Grossmann és Rauschenbach

első magyar gazdasági gépgyára

BUDAPESTEN.

*Árjegyzékek kívánatra bér-
mentre küldetnek.*

258. (6-6)

2000 leghíresebb orvosa Európának, kiknek bizonyítványai már közre lettek
beszáva, rendeli a

POPP-féle FOGSZERT

mint a fogak és a száj részére a létező legjobbakkal!

Számos bizonyítvány a leg-
első orvosi tekintélyektől.

**Erdemermek különböző ki-
állításokról.**

Harmincz éven át jónak bizonyult

Anatherin szájviz.

Dr. POPP J. G.

a legjelesebb szer szesz fogfájás, a foghús gyuladása, daganata puffedés ellen, feloldja a
fogkövet a megakadályozza annak képződését, szilárdítja az ingadozó fogakat a foghús erő-
sítése által, s miután a fogakat és a foghúst minden káros anyagtól megtisztítja, a szájnak
kellemes üdösséget kölcsönöz s eltávolít abból minden kellemetlen szagot legelőnyösebb hasz-
nálat után. Jónak bizonyult mint öblítő viz az idült torokhajtóknál és Dysphteritissnél.
Mégkönyvit a fognyóvást gyermekeknek és nélkülözhetlen az ásványvíz ivóknak. — 1 nagy
palacska 1 frt 50 kr, 1 közép 1 frt és 1 kicsi 50 kr.

Növényi fogpora rövid használat után a fogakat minden ártalom nélkül vakító
fehérré teszi. Ara dobozokint 63 kr.

Anatherin fogpasta, 1 frt 22 kros üvegdozobokban. E készítmény fentartja a
lélegzet frissességét és tisztaságát, s ezenkívül arra is szolgál, hogy a fogaknak vakító
fehérséget adjon, hogy azokat a romlástól megóvják és a foghúst erősítsék.

Illatos fogpasta. Rövid használat után vakító fehér fogak. (Természetes és mű-
fogak jó karban tartatnak és a fogfájdalmak távol tartatnak. Darabonként 35 kr.)

Fog-ólom, gyakorlati és legbiztosabb szer a fogak önmegőlomoztatására. Dobo-
zonkint 2 frt 10 kr.

A dr. POPP orvosi növényzappan:

kütnő piperezés a sümör, kúteg, a májfolt és szepöl ellen a tszta, tde arca előmozdítása
és fentartására, az atka, pörsenés, tszítatlan arczhör, keléke ellen. Darabja 30 kr.

A t. ez. közönség felkérteik tszításon Popp csász. kir. udvari fogosvos-féle készí-
ményeket kérti, s csak olyanokat fogadni el, melyek saját védjeggyel vannak ellátva.
Bécsben, Budapestben és Innsbruckban legutóbb is több utazónk és elárúzóink égen érzékeny
pénzhírságra lett a törvény által elítélve.

Kapható: Pécselt: Balázs Ö., Sipőcz István, Kovács M. gyógyszer-zeknél, Zách K., Pachter E., Obetkó
E.-nél. — **Bonyhád:** Kramolli gyógyszer-zeknél. — **Bán:** Polleumann, Fejér és Sárkány gyógyszer-zeknél és
Michtelbél. — **Bárcson:** Kohut gyógyszer. — **Hégyesen:** Tausz fátó. — **Tény** Imre gyógyszer. — **Kaposváron:** Au-
gustin, Babócsay gyógyszer. — **Mohács:** Szendery, Pro. uer M. gyógyszer. — **Mágoctson:** Szűz G. gyógyszer. —
Szegvárdon: Báthory Elek gyógyszer. — **Siklóson:** Petrács I. gyógyszer. — **Szigeváron:** Szalay József,
Vity A. gyógyszer. — **Tolná:** Blay I., Fiecht S. gyógyszer. — **Zomborban:** Galle E., Mihalcz S. és Palczony József.
Verőczen: Bősz I. gyógyszer. — **Villányon:** Csató N. gyógyszer. — **Bátaszéken:** Posa L. gyógyszer. — **Székely-
Somogyi M. gyógyszer. — N. Boly:** Erőly L. gyógyszer. — **Babócsán:** Diás A. gyógyszer. — **Pécsváradon:** Herry I. gyógyszer.

Iroda áthelyezés,

Ügyvédi irodámat f. évi szeptem-
ber hó 15 óta

Széchenyitér sarkán, Kistér 1. sz.
(Fereczy-féle házba tettem át

294. (3-2)

Dr. Fesztl György.

Erven Lucas Bols,

fennáll 1575 óta,
ezek különbözőségei:

es. k. udvari szál-
lító, k. német-
földi udv. szállító
Amsterdam
az ország első-
rendű üzleteiben
tartatnak.

Curacao-Anisette,
292. (20-2)

Üzlet átvétel.

Aloírtnak van szerenésje a t. ez. közönségnek tudomására
hozni, hogy a helyben, a városháza átellenében hosszú évek
során át

SCHÖN R.

czég alatt fennálló Manufactura-üzletet megvette, azt ujonnan be-
rendezte, és most nagy raktárt tart mindennemű **vászon, parket, ka-
navasz, selyem árak, posztó és guapjuszövetekből**, mindennemű **bélés-
szövetet női különlegességek és ruhaszövetekből**, nap- és eső-ernyők
legszilárdabb készítményből kaphatók.

A mennyiben még a t. közönséget bátorodom a legszilárdabb
és gyors szolgálatról cleve is biztosítani, maradok a mélyen tisztelt
közönség becses pártfogásáért eszedve

Schön Zsigmond

300. (3-1)

Pécselt. főpiacz a városháza átellenében

Tésényben (u. p. Baranya Baksa) 18 darab
jól kifejlődött erős befogni való

magyarfajú tinó

páronkint vagy együttesen eladó.

Bővebb tudósítást ad ugyan ott az uradalmi
ispánság.

246. (3-1)

Árverési hirdetés.

Luzsovic László esődtömege részéről közhírré teszem, hogy 1. évi
október hó 19-ik napján d. e. 9 óraker Pécselt a kir. törvényszék telek-
könyvi irattárában

birói árverésen

eladatik a esődtömeg ingatlan vagyona és pedig:

- 1-ször: Ferecziek utczájában levő ház 6900 frt.
- 2-ször: Makáralján levő 2 hold 600 □ öl föld 631 frt.
- 3-ször: Kis deindoli 1 hold és 1000 □ öles szőlő prés-
házzal és pinezével 1422 frt.
- 4-ször: Makáraljai 4 hold 800 □ öles szőlő, szőlőlakkal
és pinezével 4452 frt.
- 5-ször: Makáraljában levő 1450 □ ölnyi szőlő pinezével 998 frt.

beesár mint kikiáltási ár mellett és pedig már a jelzett napon beesáron alóli s.
Bánatpénz a beesár 10% a-a.

Az árverés és vételári fizetés feltételei ügyvédi irodámban (Pécselt,
Ferecziek-utczája 33. sz. a.) bármikor, az ingatlanok pedig naponkint dél-
utáni órákban a helyszínen közbenjöttem mellett megtekinthetők.
Pécselt, 1885. szeptember 19.

Dr. Kereky Mihály,

298. (1-1)

ügyvéd, tömegmondok.

Becker tanár harmadik és negyedik

nagy előadása

a helybeni városi színházban

szombaton folyó hó 26-ikán és vasárnap 27-ikén esti 7 óraker

uj műsorral

3 és 4 hölgy tündéres megjelenése.

ANTISPIRITISTA BÜVÉSZETI ESTÉLYE

a hírneves császári orosz és persa udvari bűvésznék,

uj műsor BECKER tanárnak **uj műsor**

egész új műsorral négy szakaszban.

egy antispiritista ülés

vagy Becker tanár a közönség által megkötözve és a
légben repülő és játszó hangszerek és a láthatlan
medium. Össze nem tévesztendő a már itt előadottal.
Ezután legelőször

záradékol: a bűvös asztaltáncz vagy a tánezoló közönség a
színpadon.

Vasárnap szept. 27-én nagy díszelőadás ismét új műsorozattal.

Itt először:

a hypnotizmus egy ülése.

Ezen érdekes mutatvány, mely jelenleg a legnagyserűbb, az orosz
medium Talmatschova kisasszonnyal fog különféle mutatványokban előadni,
melyhez a n. é. közönség és az orvos urak a színpadra meghívatnak.

Kezdetre 7 óraker.

Részletesebbet a nagy falragaszok.

**Becker lég-utazása a színpadról a karzatra nagy
hatású mutatvány.**

299. (1-1)

Ezennel bátorodom a n. é. kö-
zönségnek szíves tudomására hozni,
hogy Pécselt (József-utca 5. sz. a.)
fennálló

szoba, czég és

templom festészeti

üzletemet a jelenkor követelményei-
hez képest oly dűsan rendeztem be,
hogy e téren a legnagyobb igények-
nek megfelellehetek. Az egyezményre
vonatkozólag könnyebbségül szolgál-
hatok a legdíszesebb **damask-olasz,
francia** és német **reneainse** stilben
kiállított és kidolgozott **plafond és fali
mintakkal.**

Jó anyag valamint a munka tszta-
ságáért mindenkor kezességet vállalok.
Mindennemű mázolósi munkák a
lehető legjutányosabb ár mellett leg-
pontosabban teljesítenek.

Számos megrendelésért esd

VADÁSZ BÉLA

245. (12-7)

szoba dísz festő
József utca 5. szám alatt.

Mária-celli

gyomor-cseppek

jeles hatású gyógyszer a gyomor min-
den bántalmái ellen

és föllmulhatatlan az ét-
nyáhiány, gyomor-
gyengeség, rosszszagu
lehelet, szelek, sava-
nyu felbűzés, ko-
lika, gyomorhurut,
gyomorégés, hulykó-
képződés, tszagos
nyálka képződés, sár-
gaság, undor és ha-
nyas, fofájás (ha az a
gyomorból ered), gyo-
morgörös, székszoru-
lat, a gyomornak tul-
terheltsége ételcsital
által, giliszta lep és
májbetegség, arany-
eres bántalmak ellen.

Egy üveges ára haszná-
lati utasítással együtt 35 kr.

Kapható: Pécselt Balázs Ödön, Kovács Mi-
hály és Sipőcz István gyógyszer-zek áról, nál
Pécsvárad: Dooszky Béla gyógyszer-zeknél,
Szigetvárott: Vity Sándor gyógyszer-zeknél,
Siklóson: Rónai gyógyszer-zeknél, Sásd:
Keller Gyula gyógyszer-zeknél, Szászvár:
Baltha László gyógyszer-zeknél.

Valamint az osztrák-magyar birodalom minden
nagyobb gyógyszer-zekében és kereskedésében
Központi szétküldési raktár nyagban és
kicsinyben. (13-13)

BRADI KÁROLY,

az „órány a lhoz“ címzett gyógyszer-zekében
Kremzierben, Morvaországban.

Ház és szőlő eladó!

A Mária-utczában a 31. sz. új ház,
és az aranyhegyben egy hold és 158
□ öl nagyságú jó karban álló szőlő,
préházzal és termés sel együtt, sza-
badkézből eladó. 253. (0-7)

Értekezhetni Nagy-Flórián utca
16. sz. alatt lakó tulajdó nossal.

Biztos kereset!

Mindenki töke és koczkázat (risico) nélkül
osztrák-magyar állam- és díjszjegyek
részletfizetés mellett eladása által az 1883.
évi XXXI. tvezcikk szerint

havonta 100—300 frtot kereshet.

Ajánlatok a jelen foglalkozás megnevezé-
sével intezendők:

Lang Lipót,

nemzetközi hirdetés irodájába
Budapest, Dorottya-utca 9. sz.

Hordók eladandók.

40 drb 11000—300 liter
50 „ 200—700 „

287. (3-2) Posch Andor

borkereskedőnél.
Kazinczy-utca 3. sz.

Pécselt a Mór-utca 16. sz. a.

földszintes ház

kedvező feltételek mellett szabad
kézből eladandó. Bővebb értesí-
tést ad

Dr. Jobszt László ügyvéd

Pécselt Plébánia-utca 5. sz. a.

264. (3-3)